

Visepresidenten har ordet

Trygve Eriksen er visepresident i Norges Forsvarsforening

ANSVAR FOR VÅR NASJONALE SIKKERHET

For vår nasjons sikkerhet har vi et felles, grunnleggende ansvar.

I tillegg gir ulike utgangspunkt oss forskjellige ansvar, nettopp ut fra våre ståsted, større ansvar jo nærmere beslutningsprosessene eller grunnlaget for de. Selv om den enkelte nordmann kanskje ikke føler at ansvaret tynger, er også den generelle holdningen av stor betydning.

Vårt felles ansvar, uavhengig av ståsted, er at vi ikke skal være likegyldige til det temaet som vår nasjonale sikkerhet utgjør. I ytterste konsekvens dreier det seg om muligheten til å bevare alle de grunnleggende rettigheter, som vi i dag mye tar for gitt, og vårt samfunn. Til dagens nyanserte og uforutsigbare sikkerhetspolitiske bilde hører et vidt spekter av ulike utfordringer. Utfordringer kan endres over tid. Allikevel er det vanskelig helt å utelukke også de mindre synlige utfordringer. Selv om bare et lite mindretall av den nåværende norske befolkning har egen erfaring og minner om tiden 62 til 67 år tilbake i tiden, skal vi like fullt ta ansvar for å være våkne, opparbeide innsikt og forståelse, drøfte, samt stille kritiske forsvars- og sikkerhetspolitiske spørsmål, spesielt til de som på våre vegne skal ivareta vår nasjonale sikkerhet. Vi må innse at også sikkerhetspolitiske virkemidler koster penger, og forutsetter at vi betaler vår skatt. En viktig erkjennelse er at norsk ungdom må avtjene verneplikten. De som gjør tjeneste, enten som vernepliktig, eller i tjeneste i inn- og utland, skal være utrustet, trent og godt organisert for jobben. Som norske borgere er vi ansvarlige for å støtte opp om dette, samt stille relevante spørsmål dersom vi mener at det er mangler eller utilstrekkeligheter. Folkets egen vilje til å forsvare seg, forsvarsviljen, bygger på noen av disse kritiske tilnærmingene.

For oss i Norges Forsvarsforening er det et ekstra ansvar fortsatt å være engasjert i disse tingene, bidra til informasjon om og innsikt i Forsvaret og forsvars- og sikkerhetsrelaterte

forhold. Vi må støtte opp under de tiltak som bidrar til realisering av forsvarspolitikken, stille spørsmål og debattere, samt etterlyse det som mangler. Vi har en kjempeoppgave å minne det norske folk om betydningen av forsvarsvilje og behovet for militære styrker, med bakgrunn i sikkerhetspolitiske utfordringer.

Ansvar har vi også for å minnes og hedre de som har stilt opp og gjort en innsats, også med den høyeste pris som kan betales, enten det gjaldt i frigjøringen av landet vårt, eller under øving i fredstid. Vårt ansvar er å bidra til at de som yter eller har ytt, skal vite at dette er viktig og verdsettes.

For Forsvarets funksjon som ett av flere sikkerhetspolitiske instrumenter har de som gjør tjeneste eller arbeider med eller uten uniform i Forsvaret på sine områder ansvar for å bidra aktivt til å oppnå Forsvarets målsetting. Jo høyere opp, jo mer ansvar også for å gi sine beste militærfaglige anbefalinger, ut fra gitte forutsetninger.

Ut fra denne situasjon minner jeg om at er det et helt spesielt overordnet ansvar som ligger på politikerne, våre fremste folkevalgte, og regjeringen, som gjennom Forsvarsdepartementet er utøvende politisk ledelse av Forsvaret. Våre folkevalgte politikere på Stortinget har et meget stort ansvar for sikkerhets- og forsvarspolitikken, i en konsistent sammenheng med utenrikspolitikken. Det er all grunn til å stresse politikernes ansvar for å ha et skikkelig grunnlag for å fastsette den forsvarsevne Norges forsvar skal produsere. Politikerne har ansvar for å innse og ta konsekvensene av den kostnadsutvikling som knyttes til militær utrustning. Videre har politikerne ansvar for å bevilge tilstrekkelige årlige midler til å følge opp allerede vedtatte langtidspaner for Forsvaret.

Samtidig erkjenner vi at vår sikkerhet ikke bare begynner ved våre

nasjonale grenser, men blir stadig mer utfordrende, ettersom globaliseringen gjør verden stadig mindre. Forhold og situasjoner langt borte, er kanskje allikevel ikke fjerne. Også slik sett blir ansvar mer komplekst enn før.

Et siste tilbakeblikk: Vi har erfaringer fra at det i kritiske situasjoner og tidsperioder for vårt land har gått bra når vi har hatt tilstrekkelig nasjonale militære styrker som forsterkning bak diplomati og politikk. Som eksempler trekker jeg frem situasjonen opp mot 1905, og senere, de over 40 årene med kald krig. Her er vist ansvar: Viljen til forsvar tilstrekkelig sterk. Dersom det norske folk, i full bredde, hadde vært opptatt av historien, forstått situasjonen og virkelig tatt konsekvensene, tilstrekkelig og i tide, ja, så ville vi som nasjon kunne vært mye bedre rustet til ikke å bli et "lett bytte" i 1940. Om norske politikere - i utgangspunktet - hadde nølt og ikke sørget for tilstrekkelig tørt krutt, så tviler jeg ikke på at politikerne allikevel ville ha reagert dersom de hadde oppfattet at det norske folk med tyngde virkelig mente at Norge, pga den sikkerhetspolitiske situasjon, burde være bedre rustet. At enkelte uttrykker bekymring, er ikke tilstrekkelig. Men dersom mange er opptatt av situasjonen, er informerte, snakker om den, drøfter og har synspunkter, er engasjerte og engasjerer andre, og ikke minst utfordrer politikerne, på en saklig og veloverveid måte, ja så vil politikerne innse at de ikke kan afveie synspunktene. Selvsagt måtte også media engasjere seg i dette for nasjonen viktig tema. Dette som en illustrasjon av hvor viktig det er at folket selv er aktive for nasjonens forsvar.

For oss i Norges Forsvarsforening gjør ikke det utfordringene mindre. La oss fortsatt engasjeres i debatten og entusiastisk medvirke til bredere fokus i det mangesidige arbeidet for nasjonens sikkerhet. Lykke til!

Trygve Eriksen